

บทที่ 1

บทนำ

มะไฟจีนเป็นพืชที่ปลูกมากในจังหวัดน่าน โดยปลูกกันมานานไม่น้อยกว่า 80 ปี สันนิษฐานว่าคนจีนเป็นผู้นำเมล็ดจากประเทศจีนเข้ามาปลูก ต่อมาคนพื้นบ้านเห็นว่าผลของมะไฟจีนสามารถบริโภคได้ จึงนำเมล็ดมาเพาะและปลูกต่อ ๆ กันมาจนถึงปัจจุบัน ผลของมะไฟจีนสามารถนำมาบริโภคได้ทั้งในรูปของผลไม้สดและนำมาแปรรูปเป็นผลไม้ตากแห้ง ซึ่งคนจีนถือว่าผลของมะไฟจีนเป็นสมุนไพร สามารถรักษาโรคต่าง ๆ ได้ การปลูกมะไฟจีนจะปลูกกันในสวนหลังบ้านร่วมกับพืชอื่น ๆ หรือปลูกเดี่ยว ๆ แหล่งปลูกสำคัญได้แก่ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำน่าน มะไฟจีนเริ่มออกดอกในราวต้นเดือนธันวาคม และทยอยออกดอกไปเรื่อย ๆ จนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ผลจะเริ่มแก่และสุกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม เรื่อยไปจนถึงเดือนมิถุนายนหรือต้นเดือนกรกฎาคม ผลมีรูปร่างทั้งแบบผลกลมและผลรี ผลมะไฟจีนที่จะนำมารับประทานในรูปของผลไม้สด ขณะอยู่บนต้น มักห่อหุ้มผลด้วยถุงกระดาษ เมื่อผลสุกจนผิวผลเปลี่ยนไปเป็นสีเหลืองอมน้ำตาลจึงจะเริ่มเก็บเกี่ยวได้ ส่วนผลมะไฟจีนที่จะนำไปแปรรูป มักไม่มีการห่อและจะเก็บเกี่ยวเมื่อผลเริ่มสุก มีผิวสีเหลือง ในช่วงต้นฤดูเก็บเกี่ยว ผลมะไฟจีนจะมีราคาดีถึงกิโลกรัมละ 20-25 บาท แต่ในช่วงกลางฤดูเมื่อมะไฟจีนเริ่มออกสู่ตลาดมากขึ้น ราคาจะลดลงเหลือกิโลกรัมละ 6 - 8 บาท ส่วนมะไฟจีนที่แปรรูปแล้วบรรจุในถุงพลาสติกหรือในกล่องพลาสติก มีจำหน่ายในตลาดอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ในราคากิโลกรัมละ 100-120 บาท

ถึงแม้มะไฟจีนจะมีการปลูกกันมานานแล้ว แต่ยังขาดการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ในอันที่จะนำไปพัฒนาการปลูกมะไฟจีนในจังหวัดน่านให้ดียิ่งขึ้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้มุ่งเกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ได้แก่ ลักษณะวิทยา ประกอบด้วย นิสัยการเจริญเติบโต ลำต้น ใบ ดอก ผล และเมล็ด การเจริญเติบโตของมะไฟจีน ตั้งแต่เริ่มออกดอกจนกระทั่งผลสุก ประกอบด้วย ช่วงเวลาการออกดอก การบานของดอก เวลาพร้อมผสมของเกสรตัวผู้และเกสรตัวเมีย การติดของผล และการเจริญเติบโตของผล รวมทั้งส่วนประกอบทางชีวเคมีของผลสุก ประกอบด้วย ปริมาณวิตามินซี ปริมาณกรดรวม และปริมาณรวมของของแข็งที่ละลายน้ำได้ ตลอดจนการศึกษาทางเซลล์พันธุกรรมของมะไฟจีน

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความหลากหลายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางสัณฐานวิทยาและการเจริญเติบโตของมะไฟจีนที่มีเพาะปลูกในจังหวัดน่าน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานของความหลากหลายในประชากรของมะไฟจีนที่มีการเพาะปลูกในจังหวัดน่าน สามารถนำมาจำแนกพันธุ์และบรรยายรายละเอียด ตลอดจนใช้เป็นข้อมูลเพื่อการคัดเลือกพันธุ์ การขยายพันธุ์ พัฒนาการเพาะปลูก การแปรรูป และการตลาดของมะไฟจีน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved